

VARA KOMMUN

Arbetsordning

Kommunfullmäktige

Gäller fr.o.m 2011-01-01

Antaget av kommunfullmäktige 2010-11-29 § 8/10:2

Innehållsförteckning

Antalet ledamöter	1
Ordförande och vice ordförande	1
Tid och plats för sammanträdena	1
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde	2
Ärenden och handlingar till sammanträdena	2
Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare	2
Upprop	3
Protokolljusterare	3
Turordning för handläggning av ärendena	3
Yttranderätt för andra än ledamöter	4
Talarordning och ordningen vid sammanträdena	4
Yrkande	5
Deltagande i beslut	5
Omröstningar	5
Motioner	5
Interpellationer	6
Frågor	6
Beredning av ärendena	7
Förklaring vid revisionsanmärkning	7
Valberedning	7
Justering av protokollet	7
Reservation	8
Sekreterare	8
Expediering m.m.	8
Allmänhetens frågestund	8
Informationsfullmäktige	8
Fullmäktigeberedningar	9

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige i lag eller annan författning, gäller bestämmelserna i denna arbetsordning. Med ledamot avses i detta dokument även tjänstgörande ersättare.

Antalet ledamöter

- § Fullmäktige har 45 ledamöter med maximalt antal ersättare enligt valla-
gen.

Ordförande och vice ordförande

- § De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen ska förrättas på ett sammanträde som hålls före utgången av december.

Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.
- § Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.
- § Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart det kan ske för återstoden av tjänstgöringstiden välja en annan ledamot för den som har avgått.

Om samtliga i presidiet är förhindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

Tid och plats för sammanträdena

- § För varje år bestämmer fullmäktige dag och tid för sammanträdena.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i november på dag och tid som avgående fullmäktige bestämmer.
- § Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordförande bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.
- § Om det föreligger särskilda skäl för det, får fullmäktiges ordförande efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

- 8 § Fullmäktige sammanträder normalt i Vara Konserthus.
Kommunfullmäktiges ordförande får efter samråd med vice ordförandena bestämma en annan plats för ett visst sammanträde.
- 9 § Kommunfullmäktiges ordförande bestämmer – efter samråd med övriga presidiet – placeringsordningen för fullmäktiges ledamöter och andra som ska delta i fullmäktiges sammanträden.
- 10 § Fullmäktige bestämmer i vilken utsträckning uppgift om de ärenden som ska behandlas ska införas i ortstidningarna. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa eller utöka annonseringen i ortstidningarna.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

- 11 § Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver någon kungörelse inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Ärenden och handlingar till sammanträdena

- 12 § Ordföranden bestämmer när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.
- 13 § Kallelse till kommunfullmäktigesammanträde – med uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas (föredragningslista) – ska vara åtföljd av tillhörande handlingar i den omfattning som fullmäktiges ordförande bestämmer. Sådan fullständig kallelse ska sändas till varje ledamot och ersättare i fullmäktige.

Handlingar i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i anslutning till sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer och frågor bör tillställas samtliga ledamöter och ersättare före eller vid det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

- 14 § En ledamot, som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till kommunstyrelsens

kansli. Kansliet låter sedan kalla in den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

- 15 § Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.
- 16 § Det som sagts om ledamot i 14 och 15 §§ gäller också för ersättare, som kallats till tjänstgöring.
- 17 § Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det, bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Upprop

- 18 § En uppropslista, som utvisar de ledamöter som tjänstgör, ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde låter ordföranden förrätta upprop enligt uppropslista.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Ledamot som infinner sig vid sammanträde efter det uppropet avslutas, ska anmäla sig hos ordföranden, som tillkännager närvaron och prövar om ledamoten får tjänstgöra.

Ledamot får inte annat än tillfälligtvis lämna ett sammanträde utan att anmäla detta till ordföranden.

Protokolljusterare

- 19 § Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan uppropet har förrättats enligt 18 §, väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Turordning för handläggning av ärendena

- 20 § Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i kungörelsen.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt för andra än ledamöter

- 21 § Ordföranden och vice ordförandena i en nämnd, vars verksamhetsområde ett ärende berör, får delta i överläggningen i ärendet.
- Ordförande och vice ordförandena i en fullmäktigeberedning får delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt.
- Ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga, får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.
- 22 § Kommunens revisorer får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.
- Revisionerna får också delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisionernas egen förvaltning.
- 23 § Kommunfullmäktiges ordförande låter kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och fullmäktigeberedningarna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller vid kallelse av utomstående sakkunniga.
- Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.
- 24 § Kommundirektören får delta i överläggningen i alla ärenden.
- Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Talarordning och ordningen vid sammanträdena

- 25 § Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.
- Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för ett direkt bemötande med anledning av vad en talare har anfört (replik). Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs. Den talare som repliken riktas till, har rätt att avge en replik på repliken.
- Skulle någon i sitt yttrande avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig, får ordföranden ta ifrån honom ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans/hennes anförande.
- Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och ej rättar sig efter tillsägelse. Uppstår oordning, som ordföranden inte kan avstyra, får han/hon upplösa sammanträdet.

Yrkande

26 § När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Alla säryrkanden ska avfattas skriftligen.

Deltagande i beslut

27 § En ledamot, som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslutet fattas.

En ledamot, som inte har gjort en sådan anmälan, anses ha deltagit i beslutet om fullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstningar

28 § När omröstningar genomförs, biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna genomförs så att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppslagslistan.

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

29 § En valsedel, som avlämnas vid en sluten omröstning, ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig om:

1. den upptar namnet på någon som inte är valbar
2. den upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas
3. den upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner

30 § En motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

En motion väcks genom att den ges in till kommunstyrelsens kansli eller överlämnas vid ett kommunfullmäktigesammanträde.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Kommunstyrelsen ska på varje ordinarie sammanträde redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Någon redovisning behöver dock inte göras på första sammanträdet med ett nyvalt fullmäktige.

Interpellationer

31 § En interpellation ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot. Den bör ges in till kommunstyrelsens kansli senast arbetsdagen före den sammanträdesdag då ledamoten avser att framställa den.

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet.

Interpellationer får ställas av ledamöterna och riktas till ordföranden i en nämnd eller en fullmäktigeberedning samt till ordföranden i kommunens bolag.

Ledamöter i fullmäktige i kommuner som bildat en gemensam nämnd, får ställa interpellationer om nämndens handläggning. Interpellationer ska riktas till nämndens ordförande.

En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.

Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i kundörelsen.

Den ledamot som har ställt interpellationen bör få del av svaret dagen före den sammanträdesdag, då svaret ska lämnas.

Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 3 kap. 17 eller 18 §§ Kommunallagen (1991:900, KL), får den ordförande till vilken interpellationen har ställts, överlämna till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen.

En ersättare, som har ställt en interpellation, får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlats bara om ersättaren tjänstgör som ledamot också vid det tillfället.

Frågor

32 § En fråga ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.

En fråga ska ges in till kommunstyrelsens kansli senast klockan 12.00 arbetsdagen före sammanträdesdag då ledamoten avser att framställa den.

Vad som sägs i 31 § gäller i tillämpliga delar också på fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftlig.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilken den har ställts.

Beredning av ärendena

- 33 § Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska remitteras.

Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige ska redovisas de fullmäktigeärenden som kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträdet samt de beslut om beredning och remiss av sådana ärenden som har fattats.

Förklaring vid revisionsanmärkning

- 34 § Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden i vilken ordning förklaringar över en anmärkning som revisionerna har framställt i revisionsberättelsen ska inhämtas från den nämnd eller fullmäktigeberedning mot vilken anmärkningen riktas.

Valberedning

- 35 § På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av 9 ledamöter och lika många ersättare. Bland ledamöterna väjer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är ordförandeval.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning.

I fråga om förfarandet vid fattande av beslut, förfarande av protokoll m.m. gäller i tillämpliga delar vad som är reglerat för kommunstyrelsen i 6 kap 11, 18, 23 och 28-30 §§ KL.

Vid avsägelse ska respektive parti skriftligen till valberedningen anmäla nominerad kandidat. I anmälan ska anges namn, adress, telefonnummer, personnummer och eventuell e-postadress. Samtidigt bör anges huruvida kandidaten medger att personuppgifterna publiceras på Internet eller ej.

Valberedningens förslag till beslut ska skriftligen överlämnas till presidiet vid aktuellt fullmäktigesammanträde. I beslutet ska anges namn, adress, telefonnummer, personnummer och eventuell e-postadress

Justering av protokollet

- 36 § Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden har lett.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligen eller muntligt innan fullmäktige justerar den.

Reservation

37 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligen. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Sekreterare

38 § Sekreterare i kommunfullmäktige och i fullmäktiges valberedning utses av kanslichefen efter samråd med kommunfullmäktiges respektive valberedningens ordförande.

Expediering m.m.

39 § Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet. Kommunstyrelsen och kommunens revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasierar fullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn. Fullmäktige kan även besluta att andra har rätt att underteckna handlingar.

Allmänhetens frågestund

40 § Allmänheten ska beredas tillfälle att ställa frågor (allmänhetens frågestund) vid följande sammanträden med fullmäktige:

1. när fullmäktige behandlar årsredovisningen
2. när fullmäktige behandlar budgeten

Vid allmänhetens frågestund besvaras även frågor vilka skriftligen ställts av kommuninvånare och inkommit till kommunstyrelsens kansli senast två veckor före dagen då kommunfullmäktigesammanträdet ska hållas. Frågorna behöver inte röra ärenden på fullmäktiges dagordning.

I kungörelsen till dessa sammanträden ska anges att allmänhetens frågestund ska förekomma. Uppgift härom ska också tas in i ortstidningarna.

Vid allmänhetens frågestund får inte förekomma någon överläggning.

Informationsfullmäktige

41 § Kommunfullmäktige ska, vid tillfällen som kommunfullmäktige beslutar, ges information om kommande större frågor och kommunens verksamhet i övrigt.

Kommunfullmäktiges presidium beslutar i samråd med kommunstyrelsens presidium om tema för informationen, varefter kommundirektören utser en programansvarig tjänsteman att i samråd med kommunfullmäktiges sekreterare förbereda informationen.

Fullmäktigeberedningar

42 § Tillsättande av fullmäktigeberedning kan initieras av fullmäktigeledamot genom motion eller av nämnd eller kommunstyrelse. Fullmäktige beslutar när en fullmäktigeberedning ska tillsättas.

En fullmäktigeberedning ska bereda ärenden av tydligt kommunövergripande karaktär, långsiktiga eller policyinriktade.

Kommunfullmäktige beslutar, efter förslag från valberedningen, hur länge en fullmäktigeberedning ska tjänstgöra samt hur många och vilka ledamöter som ska ingå i beredningen. Antalet ledamöter i en fullmäktigeberedning ska vara mellan tre och nio stycken. Ledamöterna kan väljas såväl inom som utom kommunfullmäktige (inklusive ersättare). Även andra personer än de som redan är förtroendevalda kan utses att vara ledamot av en beredning. Dessa får dock inte vara i majoritet i beredningen. Skulle en fullmäktigeberedning behöva mer tjänstgöringstid, fattar kommunfullmäktige beslut om en eventuell förlängning.

Bland ledamöterna väljer kommunfullmäktige en ordförande och en vice ordförande. Till varje beredning ska knytas en sekreterare.

Kommunfullmäktige beslutar om en fullmäktigeberednings sammanträde ska vara offentliga eller ej.

En fullmäktigeberedning får väcka ärende i kommunfullmäktige inom sitt uppgiftsområde.

En fullmäktigeberedning får från kommunens nämnder och anställda begära in de upplysningar och de yttranden som behövs för att fullmäktigeberedningen ska kunna fullgöra sina uppgifter. En fullmäktigeberedning får även vid behov adjungera sakkunniga till sig.

För en fullmäktigeberedning ska i tillämpliga delar reglemente för Vara kommunens nämnder gälla.

En fullmäktigeberednings förslag till beslut är att anse som huvudförslag. Mot redovisningsskyldighet får beredningen lyfta högst ett basbelopp (prisbasbelopp) för sitt uppdrag (exklusive arvode). Räcker inte detta kan beredningen begära tilläggsanslag hos kommunstyrelsen. Beredningen får inte binda sig för utgifter som överstiger ett basbelopp innan den fått tilläggsanslag.